

Η πολιτική αρετή, κοινό δώρο του Δία στους ανθρώπους, απαραίτητη ιδιότητα για τη συγκρότηση κοινωνιών

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν ζῶων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ ἐπεχειρεῖ βωμούς τε ἰδρύεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν. ἔπειτα φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκήσεις καὶ ἐσθήτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνὰς καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς ἤϋρετο. Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι ὤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν. ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφήν ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής — πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὕτω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική — ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις. ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δεῖσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. Ἐρωτᾷ οὖν Ἐρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις. “Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; Νενέμηνται δὲ ὧδε. εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἱκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί. καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;” “Ἐπὶ πάντας”, ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων. οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν. καὶ νόμον γε θὲς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.” Οὕτω δὴ, ὧ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλής, καὶ ἐάν τις ἐκτὸς ὧν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῆς — εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι — ὅταν δὲ εἰς συμβουλήν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἢν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ σω- φροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις. Αὕτη, ὧ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Μετάφραση

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος μετέσχε θείας μοίρας,
Και ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶχε συμμετοχὴν σε θεϊκὸ μερίδιο,

πρῶτον μὲν διὰ τὴν συγγένειαν τοῦ θεοῦ μόνον ζῶων ἐνόμισεν θεοὺς,
πρῶτα ἐξαιτίας τῆς συγγένειας του με το θεό μόνος ἀπὸ τα ζῶα πίστεψε σε θεοὺς,

καὶ ἐπεχειρεῖ ἰδρύεσθαι βωμούς τε καὶ ἀγάλματα θεῶν.
και προσπαθοῦσε να εγκαθιδρύσει και βωμούς και ἀγάλματα θεῶν.

ἔπειτα τῇ τέχνῃ διηρθρώσατο ταχὺ φωνὴν καὶ ὀνόματα,
ἔπειτα με τὴν τέχνην δημιούργησε γρήγορα γλώσσα καὶ λέξεις,

καὶ ἤυρετο οἰκῆσεις καὶ ἐσθῆτας καὶ ὑποδέσεις
καὶ βρήκε κατοικίες καὶ ρούχα καὶ παπούτσια

καὶ στρωμνὰς καὶ τὰς τροφὰς ἐκ γῆς.
καὶ στρωσίδια καὶ τὶς τροφές ἀπὸ τῆ γῆ.

Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι ἄνθρωποι ὤκουν κατ' ἀρχὰς σποράδην,
ἔτσι βέβαια εφοδιασμένοι οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦσαν στὴν ἀρχὴ διασκορπισμένοι,

πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν.
καὶ πόλεις δὲν υπήρχαν.

ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ εἶναι ἀσθενέστεροι αὐτῶν πανταχῇ,
αφανίζονταν λοιπὸν ἀπὸ τὰ θηρία, ἐπειδὴ ἦταν πιο ἀνίσχυροι ἀπὸ αὐτὰ παντοῦ,

καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη ἦν ἰκανὴ βοηθὸς αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφήν,
καὶ οἱ τεχνικὲς γνώσεις ἦταν ἐπαρκῆς βοηθὸς τοὺς γιὰ νὰ βρίσκουν τροφή,

ἐνδεής δὲ πρὸς τὸν πόλεμον τῶν θηρίων
ἀλλὰ ἀνεπαρκῆς γιὰ τὸν πόλεμο με τὰ θηρία

- οὕτω γὰρ εἶχον πολιτικὴν τέχνην, ἧς μέρος πολεμική-
-γιὰτὶ δὲν εἶχαν ἀκόμη τὴν πολιτικὴν τέχνην, τῆς ὁποίας μέρος ἡ πολεμική-

ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντας πόλεις.
ἐπεδίωκαν βέβαια νὰ ἀθροίζονται καὶ νὰ σώζονται κτίζοντας πόλεις.

ὄτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους
κάθε φορὰ λοιπὸν που συναθροίζονταν, ἀδικούσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον

ἄτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην,
ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τὴν πολιτικὴν τέχνην,

ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο.
ὥστε πάλι ἀφού διασκορπίζονταν καταστρέφονταν.

Ζεὺς οὖν δείσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν,
Ὁ Δίας λοιπὸν ἐπειδὴ φοβήθηκε γιὰ τὸ γένος μας μήπως χαθεῖ ολόκληρο,

πέμπει Ἑρμῆν ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην,
στέλνει τὸν Ἑρμῆ που φέρνει στοὺς ἀνθρώπους τὸν σεβασμὸ καὶ τὴ δικαιοσύνη,

ἵν' εἶεν κόσμοι τε πόλεων καὶ συναγωγοὶ δεσμοὶ φιλίας.
γιὰ νὰ υπάρχουν καὶ τάξη τῶν πόλεων καὶ συνεκτικοὶ δεσμοὶ φιλίας.

Ἑρμῆς οὖν ἐρωτᾷ Δία
Ὁ Ἑρμῆς λοιπὸν ρωτᾷ τὸν Δία

τίνα οὖν τρόπον δοίη ἀνθρώποις δίκην καὶ αἰδῶ.
με ποῖον τέλος πάντων τρόπο νὰ δώσει στοὺς ἀνθρώπους τὴν δικαιοσύνη καὶ τὸν σεβασμὸ.

Ερμής

“Πότερον ὡς αἱ τέχνηαι νενέμηνται, οὕτω νείμω καὶ ταύτας;
«Ποιο ἀπὸ τα δύο , ὅπως οἱ τέχνες ἔχουν μοιραστεί, ἔτσι νὰ μοιράσω καὶ αὐτές;»

Νενέμηνται δὲ ὧδε.

Καὶ ἔχουν μοιραστεί με τὸν ἐξῆς τρόπο/ἔτσι..

εἷς ἔχων ἰατρικὴν (ἐστί) ἰκανὸς πολλοῖς ἰδιώταις,
ἓνας που κατέχει τὴν ἰατρικὴ εἶναι ἀρκετός γιὰ πολλοὺς ἀπλοὺς πολῖτες,

καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί.

ὅμοια καὶ οἱ ἄλλοι τεχνίτες.

οὕτω δὴ θῶ καὶ δίκην καὶ αἰδῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις,
ἔτσι βέβαια νὰ θέσω καὶ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὸ σεβασμὸ στους ἀνθρώπους,

ἢ νείμω ἐπὶ πάντας;”

ἢ νὰ τις μοιράσω σε ὅλους;»

Δίας

“Ἐπὶ πάντας”, ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων.

«Σε ὅλους», εἶπε ὁ Δίας, «καὶ ὅλοι νὰ ἔχουν μερίδιο.

οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι μετέχοιεν αὐτῶν
γιὰτί δὲν θὰ ὑπάρχουν πόλεις, ἀν ἴδιοι ἔχουν μερίδιο σ’ αὐτές

ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν.

ὅπως ἀκριβῶς στὶς ἄλλες τέχνες.

καὶ θες γε νόμον παρ’ ἐμοῦ κτείνειν ὡς νόσον πόλεως
καὶ θέσε βέβαια νόμο ἀπὸ ἐμένα νὰ θανατώνουν σαν ἀρρώστια τῆς πόλης

τὸν μὴ δυνάμενον μετέχειν αἰδοῦς καὶ δίκης.”

αὐτὸν που δὲ μπορεῖ νὰ ἔχει μερίδιο στὸν σεβασμὸ καὶ στὴ δικαιοσύνη».

Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἷτε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι,
ἔτσι, βέβαια, Σωκράτη, καὶ γι’ αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ οἱ ἄλλοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι,

ὅταν μὲν ἦ λόγος περὶ τεκτονικῆς ἀρετῆς ἢ τινὸς ἄλλης δημιουργικῆς,
ὅταν γίνεται λόγος γιὰ οἰκοδομικὴ ἰκανότητα ἢ γιὰ κάποια ἄλλη τεχνικὴ ἰκανότητα,

οἷονται ὀλίγοις μετεῖναι συμβουλῆς,
νομίζουν ὅτι ἴδιοι ἔχουν δικαίωμα συμβουλῆς,

καὶ ἐάν συμβουλεύη τις ὧν ἐκτὸς τῶν ὀλίγων,
καὶ ἀν δίνει συμβουλές κάποιος που εἶναι ἐξω ἀπὸ τοὺς ἴδιους,

οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῆς -εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι-
δὲν (τον) δέχονται, ὅπως ἐσύ λες -εὐλόγα, ὅπως ἐγὼ λέω -

ὅταν δὲ ἴωσιν εἰς συμβουλήν πολιτικῆς ἀρετῆς,
ὅταν ὅμως πηγαίνουν σε συμβουλή γιὰ τὴν πολιτικὴ ἀρετὴ,

ἦν δεῖ ἵεναι πᾶσαν διὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης,
ἡ ὁποία πρέπει νὰ κινεῖται ολόκληρη μέσα ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴ σωφροσύνη,

εἰκότως ἀνέχονται ἅπαντος ἀνδρὸς,
εὐλόγα ἀνέχονται κάθε ἀνδρα,

ὥς προσῆκον παντὶ μετέχειν γε ταύτης τῆς ἀρετῆς
με τὴν ἰδέα ὅτι ταιριάζει στον καθένα νὰ ἔχει μερίδιο βέβαια σ' αὐτὴν τὴν ἀρετὴ

ἢ μὴ εἶναι πόλεις.
ἀλλιῶς νὰ μὴν ὑπάρχουν πόλεις.

Αὕτη, ὦ Σώκρατες, αἰτία τούτου.
Αὕτη, Σωκράτη, ἡ αἰτία αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

arxaia-latinika.gr